

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2331

Vragen van de leden **Haverkamp** en **Knops** (beiden CDA) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *het artikel «Marinefregat schakelt negen piraten uit»* (ingezonden 17 maart 2010).

Antwoord van de ministers **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) en **Van Middelkoop** (Defensie), mede namens de minister van Justitie (ontvangen 26 april 2010).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Marinefregat schakelt negen piraten uit»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Kunt u ingaan op de reden van de vrijlating van deze piraten, terwijl met omringende landen als Kenia afspraken zijn gemaakt over de berechting van piraterijverdachten?

Is overwogen deze piraten te berechten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 4

De EU is recentelijk gestart met een operatie die tot doel heeft piratengroepen actief op te sporen en hen zo dicht mogelijk bij de kuststrook van Somalië, tegen te houden. Hr.Ms. Tromp en een aantal maritieme patrouille-vliegtuigen zijn vervolgens ingezet in operatie «Sweeping Broom» die zich richt op het actief zoeken naar piraterijgroepen op open zee. In de week van 14 maart werd Hr.Ms. Tromp naar aanleiding van een mislukte kaping richting de Seychellen gestuurd. Eenmaal ter plekke heeft het fregat drie piratengroepen opgespoord.

In overeenstemming met de geldende instructies is er contact geweest tussen de commandant van Hr.Ms. Tromp en het Openbaar Ministerie in Rotterdam. Er is overwogen de verdachten te berechten, doch dit is gestrand op het ontbreken van bewijs. De EU heeft hierop informeel contact gehad met de Seychellen over een eventuele overdracht. Bewijsrechtelijke problemen stonden deze echter in de weg, waarop de EU de opdracht heeft gegeven de verdachten te laten gaan. Hr.Ms. Tromp heeft conform de instructies van het

¹ ANP, 16 maart 2010.

operationeel hoofdkwartier van de Atalanta-missie de piraterijattributen in beslag genomen dan wel vernietigd.

Vraag 4

Deelt u de mening dat berechting van verdachten van piraterij van groot belang is voor de geloofwaardigheid van missies ter bestrijding van piraterij? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De geloofwaardigheid van de operatie hangt af van het totaal aan resultaten dat wordt geboekt. Het mandaat van operatie Atalanta bestaat uit het beschermen van WFP-voedseltransporten, transporten voor de AU-missie AMISOM, en andere kwetsbare schepen, alsmede het afschrikken van piraterij en gewapende overvallen op zee. Het monitoren van visserijactiviteiten is begin dit jaar aan het mandaat van Atalanta toegevoegd. Tot nu toe zijn geen WFP-schepen gekaapt en wordt voedsel voor meer dan 3,6 miljoen hulpbehoevenden in de havens afgeleverd. Verder zijn geen AMISOM-schepen of kwetsbare commerciële schepen gekaapt in de *Internationally Recommended Transit Corridor* (IRTC) in de Golf van Aden. Door de afschrikking en versterking van piraterijactiviteiten is het aantal geslaagde aanvallen in de regio verminderd.

De berechting van piraterijverdachten is ook een belangrijk element in de bestrijding van piraterij. Nederland spant zich in om deze berechting mogelijk te maken. Zo onderstreepte, op aandringen van Nederland, de Internationale Contactgroep inzake Piraterij voor de kust van Somalië op 28 januari 2010 in New York in een slotcommuniqué dat er een einde dient te komen aan straffeloosheid. De Contactgroep stelde vast dat het instellen van gespecialiseerde piraterijkamers bij de nationale gerechten van landen in de regio (op termijn ook in Somalië) het beste model is voor het creëren van extra capaciteit voor vervolging in de regio.

Vraag 5

Welke stappen heeft u gezet ten aanzien van de door u in antwoord op eerdere vragen ter zake² gesignaleerde onvolkomenheden in het systeem? Waarom hebben deze nog niet tot oplossingen geleid?

Antwoord 5

Thans zitten er meer dan 117 verdachten in Kenia vast. Hiervan werden er 75 overgedragen door Atalanta; de overigen werden door de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk overgedragen. Het grote aantal overgedragen verdachten legt een groot beslag op het Keniaanse rechtssysteem. Momenteel lijkt een limiet te zijn bereikt: Kenia heeft onlangs aangegeven de overeenkomsten over de overdracht van piraterijverdachten te willen beëindigen. Op 7 april jl. heeft Kenia in een nota aan de EU gemeld dat het de overdrachtsovereenkomst met de EU per 6 oktober 2010 wil opzeggen. Over de gevolgen van deze ontwikkeling voor de korte termijn kan in deze fase nog niets worden gezegd.

Deze ontwikkeling is reden te meer dat Nederland zich in samenwerking met de overige leden van de genoemde Contactgroep richt op de opbouw en uitbouw van de vervolgingscapaciteit in de Hoorn van Afrika. Het *United Nations Office on Drugs and Crime* (UNODC) is daarbij de belangrijkste multilaterale partner ter plaatse. Het UNODC heeft reeds ondersteuningsprojecten in Kenia, de Seychellen, Puntland en Somaliland. Het UNODC heeft te kennen gegeven met Tanzania, Jemen en Mauritius in gesprek te zijn over hun capaciteit om piraterijverdachten te berechten. De EU voert momenteel ook gesprekken met deze laatste landen om verdragen voor overdracht van piraterijverdachten te sluiten.

Vraag 6

Kunt u bij de beantwoording van vraag 3 specifiek ingaan op de stand van zaken rondom de oprichting van een tribunaal en het sluiten van aanvullende verdragen met landen in de regio?

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1169.

Antwoord 6

Internationaal is er steeds meer aandacht voor het bevorderen van een effectieve strafvervolging van piraten. Rapportages die recentelijk van een groot aantal ambassades zijn ontvangen, wijzen er echter op dat de oprichting van een internationaal tribunaal nog altijd niet op voldoende steun mag rekenen. Niet van landen in de regio die als gastland zouden kunnen optreden en evenmin van de belangrijkste partners in de bestrijding van piraterij op volle zee, verenigd in de Contactgroep. Zie ook het antwoord op vraag 4.

De Raad van de Europese Unie heeft onlangs het onderhandelingsmandaat goedgekeurd om gesprekken te voeren met Mauritius, Zuid-Afrika, Oeganda, Mozambique en Tanzania over overdrachtsovereenkomsten voor piraterijverdachten.

Vraag 7

Op welk moment zult u de resultaten van het EU-onderzoek naar de plaatsing van mariniers aan boord van schepen naar de Kamer sturen, zoals toegezegd tijdens het algemeen overleg EU-Defensieraad van 17 februari 2010?

Antwoord 7

U bent hierover geïnformeerd in de Kamerbrief over de informele bijeenkomst van de EU-ministers van Defensie in Palma de Mallorca, die op 29 maart j.l. naar de Kamer is gestuurd.